

TÜRKİYE UGANDA

TİCARET HEYETİ PROGRAMI

15-19 Haziran 2019

Afrika kıtası ile ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi misyonu ile faaliyetlerini yürüten Türkiye-Afrika İş Konseyleri, Afrika ülkelerine yönelik olarak ticaret heyeti programları düzenlemektedir. Bu çerçevede, hali hazırda 45 ülkede bulunan Türkiye-Afrika İş Konseylerinden biri olan Türkiye-Uganda İş Konseyi, pazar potansiyelinin ve projelerin tespiti, ticari ilişkilerin çeşitlendirilmesi, yeni iş ve yatırım imkânlarının oluşturulması amacıyla 15-19 Haziran 2019 tarihleri arasında Uganda'ya yönelik bir özel sektör programı düzenledi.

Kampala şehrini kapsayan ziyarette; Uganda-Türkiye İş Forumu, Türkiye-Uganda İş Konseyi Ortak Toplantısı, ikili iş görüşmeleri ve kurum ziyaretleri gerçekleştirildi.

UGANDA-TÜRKİYE İŞ FORUMU 17 HAZİRAN 2019, KAMPALA

Türkiye-Uganda İş Konseyi, Uganda Ulusal Ticaret ve Sanayi Odası (UNCCI), Uganda Özel Sektör Vakfı (PSFU) ve T.C. Kampala Büyükelçiliği iş birliğinde düzenlenen Uganda-Türkiye İş Forumu, 17 Haziran 2019 Pazartesi günü Kampala'da gerçekleştirildi. Türk tarafından 12, Uganda tarafından 100'e yakın firma temsilcisinin ve ayrıca Uganda'da yerleşik 10 Türk işadaminin katılımı ile düzenlenen Forumun açılış konuşmalarını T.C. Kampala Büyükelçisi Sayın Fikret Kerem Alp, Uganda Ankara Büyükelçisi Sayın Stephen Mubiru, DEİK/Türkiye-Uganda İş Konseyi Başkanı Sayın Ercan Ata, Uganda Ulusal Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Olive Z. Kigongo ve Uganda Özel Sektör Vakfı Üretim Sektörü Başkanı Humphrey Nzeyi gerçekleştirdi.

Uganda Ulusal Ticaret ve Sanayi Odası (UNCCI) Başkanı Olive Z. Kigongo açılış konuşmasında, 2012 yılında Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ve Uganda Ulusal Ticaret ve Sanayi Odası (UNCCI) arasında mutabakat zaptının imzalandığını söyledi. Türkiye ve Uganda arasındaki ticaret ve yatırımların desteklenmesi gerektiği ifade eden Kigongo, tarım, tekstil gibi sektörlerde Uganda'nın ihracatının arttırabileceğini belirtti. Söz konusu Forumun, Türkiye ve Uganda arasındaki ticaret ve yatırım alanlarından maksimum fayda elde etmek için önemli bir fırsat olduğu ifade edildi.

Uganda Özel Sektör Vakfı Üretim Sektörü Başkanı Humphrey Nzezi açılış konuşmasında, 2016 yılında T.C. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın resmi ziyareti kapsamında DEİK ve PSFU arasında mutabakat zaptının imzalandığını belirtti. Söz konusu tarihten bu yana, Türkiye ve Uganda arasında tekstil, inşaat ve tarım gibi sektörlerde birçok iş birliğinin gerçekleştiğini belirtti. Maden işleme, tarım, turizm, ilaç, kağıt ve kağıt ürünleri gibi sektörlerde Türk yatırımcılarını Uganda'ya davet eden Nyezi, petrol sektöründeki doğrudan yabancı yatırımdaki artışla birlikte, tarım, imalat, bilgi ve iletişim teknolojileri gibi sektörleri genişletmek için büyük bir fırsat olduğunu söyledi.

Türkiye-Uganda İş Konseyi Başkanı Ercan Ata açılış konuşmasında, Türkiye-Uganda İş Konseyi'nin yapısı ve faaliyetlerine hakkında bilgi verdi. Uganda, Afrika'nın en büyüyen ekonomilerinden bir olduğunu belirten Ata, Uganda'nın Doğu Afrika'ya açılan bir kapı olduğunu söyledi. Ata ayrıca, Uganda genç ve eğitimli nüfusunun yanı sıra Mombasa limanına giden demiryolu hattı ve büyük hidroelektrik projeleri gibi devam eden altyapısal gelişmeler göz önüne alındığında, rekabetçi bir üretim üssü olmaya hazırlandığını söyledi. Türkiye-Uganda İş Konseyi'nin ana hedeflerinden birinin hem ticari hem de yatırım ilişkilerini arttırmak olduğunu belirten Ata, bunun ancak iki ülke arasındaki ticaret ve yatırım heyetini artırarak sağlanabileceğini ifade etti.

Uganda Ankara Büyükelçisi Sayın Stephen Mubiru ise, DEİK ile Uganda Ulusal Ticaret ve Sanayi Odası (UNCCI) ve Uganda Özel Sektör Vakfı (PSFU)'na teşekkür ederek konuşmasına başladı. Türkiye ile Uganda'nın ekonomik ve ticari ilişkilerinin gelişmekte olduğuna dikkat çeken Büyükelçi, iki ülke arasında yakın diyalog ve iş birliğinin sürdüğünü ve zamanla artacağını belirtti.

T.C. Uganda Büyükelçisi Sayın Fikret Kerem Alp ise, Uganda'nın Doğu Afrika'daki önemine dikkat çekti. Türkiye-Uganda arasındaki ticaret hacminin Türkiye lehine olduğunu belirten Alp, ticari ilişkileri artırılması gerektiğini belirtti. Türk firmalarının Uganda'da "kazan-kazan" ilkesi ile yatırım yaptığını ifade eden Alp, Türkiye-Uganda İş Konseyi'nin gerçekleştirmiş olduğu İş Forumu'nun önemine vurgu yaptı. Alp, ikili ticarete ürünlerin çeşitlendirilmesi ve yatırımların artırılması adına Uganda pazarını tanıma konusunda çalışmalar yapılmasının önemine değindi. 2019 yılı itibariyle Türkiye ile Uganda arasında diplomatik ilişkilerin tesisinin 50'nci yıldönümünün kutlandığını belirten Alp, Uganda ile gelişmekte olan ilişkilerin daha ileri seviyelere taşınabilmesi için gerekli çalışmaların yapıldığını ifade etti.

Anılan forumda açılış konuşmalarının ardından, Türkiye'den Uganda'ya gelen heyetin ülkedeki mevcut yatırım fırsatlarının değerlendirilmesi amacıyla Uganda Yatırım Ajansı tarafından sunum gerçekleştirildi.

Bahse konu forum ikili iş görüşmelerinin akabinde sona erdi. Toplamda yaklaşık 200 iş görüşmesinin yapıldığı toplantı akabinde firmalar saha ziyaretlerinde bulundu.

Forum'a katılım gösteren Ugandalı firmaların listesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-19110>; <http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-19108>

Forum çervesinde yapılan sunumlara aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-19106>; <http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-19108>

T.C. KAMPALA BÜYÜKELÇİLİĞİ RESEPSİYONU 17 HAZİRAN 2019, KAMPALA

DEİK Heyeti'nin Uganda ziyareti vesilesi ile T.C. Kampala Büyükelçisi Fikret Kerem Alp ev sahipliğinde Büyükelçilik Konutunda Rezidansı'nda yaklaşık 70 kişinin katıldığı bir resepsiyon akşam yemeği gerçekleştirildi.

T.C. Kampala Büyükelçisi Fikret Kerem Alp, konuşmasında, Uganda'ya gerçekleştirilen ziyaretin sonucunda yeni işbirliklerinin geliştirilmesi temennisinde bulundu.

BAKANLIK DÜZEYİNDE GÖRÜŞMELER 18 HAZİRAN 2019, KAMPALA

UGANDA DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI İLE GÖRÜŞME

DEİK Heyeti'nin Uganda ziyareti vesilesi ile Uganda Dışişlerinden sorumlu Devlet Bakanı Oryem Henry Okello ile görüşme gerçekleştirildi. Bahse konu görüşmede, katılımcıların tanıtımı ve firmalarının faaliyetlerine ilişkin bilgi verildi. Anılan görüşmede, Dışişlerinden sorumlu Devlet Bakanı Uganda hakkında genel bilgiler verdi. Ayrıca, Türkiye ve Uganda arasında iş birliğinin artırılması gerektiği belirtildi. Uganda'nın Doğu Afrika pazarına açılmak için önemli bir ülke olduğu belirtilirken, tarım ve gıda sektörlerinin önemine değinildi.

Söz konusu toplantı çerçevesinde, Uganda'da yapılan Türk yatırımları ve yapılması planlanan yatırımlardan bahsedildi.

UGANDA SAVUNMA BAKANLIĞI İLE GÖRÜŞME

DEİK Heyeti'nin Uganda ziyareti vesilesi ile Uganda Savunma'dan sorumlu Devlet Bakanı Rwamirama Bright ile görüşme gerçekleştirildi. Görüşmeye Uganda Savunma Sanayii Başkanı Tümğ. James Migira da katıldı. Anılan görüşme çerçevesinde Türkiye ve Uganda arasında savunma sanayi alanındaki iş birliklerinin artırılması hususuna değinildi.

UGANDA TİCARET BAKANLIĞI İLE GÖRÜŞME

DEİK Heyeti'nin Uganda ziyareti vesilesi ile Uganda Ticaret, Sanayi ve Kooperatifler Bakanı Amelia Anne Kyambade ile görüşme gerçekleştirildi. Anılan görüşmede, katılımcı firmalar kendilerini ve sektörlerini tanıttı. Söz konusu görüşme çerçevesinde, Uganda Ticaret Bakanı Uganda'ya ilişkin potansiyel yatırım alanlarını anlatan sunum gerçekleştirdi. Ayrıca, ihracat yapılan ürünlerin Uganda'da işlenmesini ve katma değerli ürüne dönüştürülerek dış pazarlara satılmasını arzu ettiklerini ve böylece istihdam yaratılmasının hedeflendiği belirtildi.

UGANDA BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI İLE GÖRÜŞME

DEİK Heyeti'nin Uganda ziyareti vesilesi ile Uganda Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı lığı Monica Azuba Ntege ile görüşme gerçekleştirildi. Anılan görüşmede, katılımcı firmalar kendilerini ve sektörlerini tanıttı. Söz konusu görüşme çerçevesinde, yol ve ulaştırma projelerine ilişkin sunum gerçekleştirildi.

Uganda Heyet Ziyareti'ne ilişkin yerel basında çıkan haberlere aşağıda yer alan bağlantılardan ulaşılabilmektedir.

<https://www.chamberuganda.com/media/honokello-oryem-lauds-uganda-turkey-bilateral-trade-relations>

https://www.newvision.co.ug/new_vision/news/1502210/oryem-hails-uganda-turkey-relations

<https://www.mofa.go.ug/data/dnews/616/%20HON.OKELLO%20ORYEM%20LAUDS%20UGANDA-TURKEY%20BILATERAL%20TRADE%20RELATIONS.htm>

TÜRKİYE-UGANDA TİCARET RAKAMLARI

Uganda ile 2004 yılında 6 milyon dolar olan ticaret hacmimiz 2014 yılı itibarıyla 26,4 milyon dolara ulaşarak en üst seviyesine ulaşmış, 2017 yılında ise 23,7 milyon dolara gerilemiştir. Son yıllarda Türkiye'nin Uganda'ya ihracatı sürekli 20 milyon doların üzerinde gerçekleşmiştir. İthalatımız ise 2016 yılında 10,9 milyon dolar iken 2017 yılında 8,6'dan 10,9 milyon dolara gerilemiştir.

Uganda ile dış ticaretimiz 2017 yılında ülkemiz lehine 15,1 milyon dolar fazlalık vermişti. Uganda Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan sunumda ise bu rakamlar 2018 yılı için 40 milyon Dolar (Uganda'ya) ithalat; 20 milyon Dolar (Türkiye'ye ihracat), ticaret dengesi Türkiye'nin lehine 20 milyon dolar olarak sunulmuştur.

İTHALAT

Türkiye 2017 yılında Uganda'dan en çok yağlı tohumlar, tütün ve hayvan derisi ithal etmiştir. Uganda'dan olan ithalatımız 2017 yılında 4'lü bazda 15 kalem üründe gerçekleşmiş olup, yağlı tohumlar, tütün ve hayvan derisi ithalatımız toplam ithalatımızın %80'inden fazlasını oluşturmuştur.

İHRACAT

Türkiye 2017 yılında Uganda'ya en çok un, hububat bakliyat işleme makinaları, mayalar ve plastikten hortum ve borular ihraç etmiştir.

UGANDA CUMHURİYETİ

DEVLETİN ADI	Uganda Cumhuriyeti
BAŞKENTİ	Kampala
RESMİ DİLİ	İngilizce, Ganda, ve diğer yerel diller Luganda
PARA BİRİMİ	Uganda Şilini
DİNİ	Katolik %41,9; Protestan %42; Anglikan %35,9; Pentecostal %4,6 Yedinci Gün Adventist %1,5; Müslüman %12,1; Diğer %3,1; Hiçbiri %0,9
YÜZÖLÇÜMÜ	241.038 km ² (197.100 km ² kara, 43.938 km ² su)
NÜFUS	38,8 milyon (2018 IMF tahmini)
BÜYÜK KENTLER	(Limanlar) Kampala (1.604 bin), Gulu (255 bin), Lira (219 bin), Kasese (108 bin), Kitgum (105 bin), Jinja (100 bin), Mbarara (99 bin), Mbale (83 bin)
ULUSLARARASI TELEFON KODU	+256
RESMİ TATİLLER	1 ve 26 Ocak (Ulusal Direniş Hareketi Zafer Günü); 8 Mart (Kadınlar Günü); Good Friday; Easter Monday; Id al-Fitr; 1 Mayıs (İşçi Bayramı); 3 Haziran (Martyrs' Günü); 9 Haziran (Kahramanlar Günü); Id Adhuda; 9 Ekim (Bağımsızlık Günü); 25 ve 26 Aralık

• Uganda Afrika'nın orta-merkez kısmında, Kenya'nın batısında ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusunda yer almaktadır.

• Ülkenin doğal kaynakları bakır, kobalt, hidro enerji, kireçtaşı, tuz ve altın'dır. Uganda genel olarak karayla çevrili; birçok göl ve nehirler ile iyi sulanmış, verimli bir arazi yapısına sahiptir. Tarım'a uygun olan arazi yüzölçümünün %21,57'sini oluşturmakta, ekili arazinin oranı ise %8,92'dir. Ancak tarımsal kullanım için yapılan aşırı su kullanımı, ormanların hızlı bir şekilde yok olması, aşırı otlatma, toprak erozyonu ve yaygın kaçak avcılık Uganda'nın çözmeye çalıştığı çevresel sorunlarıdır.

• Uganda 9 Ekim 1962 tarihinde Birleşik Krallıktan ayrılıp bağımsızlığını ilan etmiştir. 9 Ekim günü Ulusal Bağımsızlık günü olarak kutlanmaktadır.

• 2017 yılı IMF tahminlerine göre nüfus 42,3 milyondur. Nüfus birçok farklı etnik gruptan oluşmuştur. Ülkede 0-14 yaş arası nüfus %50,9, çalışan nüfus olarak da adlandırılan 15-64 yaş arası nüfus %47,7 ve 65 yaş üstü nüfus da %1,4'tür. %3,3'lük nüfus artış hızıyla dünyada nüfus artış oranı en fazla olan ülkeler sıralamasında 4. sırada yer almaktadır. Nüfusun cinsiyete göre dağılımı 1.03 erkek/kadın şeklindedir.

- Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar: ACP, AfDB, AU, C, COMESA, EAC, EADB, FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRC, IGAD, ILO, IMF, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO (correspondent), ITSO, ITU, ITUC, MIGA, NAM, OIC, OPCW, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNMISS, UNOCI, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO
- Uganda düzenli yağış alan bereketli topraklara; bakır, altın vb. mineral rezervleri ile son zamanlarda keşfedilen petrol yatakları gibi önemli doğal kaynaklara sahiptir. İş gücünün %82'sinin istihdam edildiği tarım, ekonominin en önemli sektörüdür. İhracat gelirlerinin büyük kısmını ise kahve ihracatı oluşturmaktadır.
- Toplam işgücü varlığı 15,8 milyon olup, bunun %71'i tarım sektöründe, % 7'si sanayi sektöründe, %22'si de hizmetler sektöründe istihdam edilmektedir. Ülkede işsizlik oranı %10'un altında, %9 civarındadır.
- Uganda, özellikle son yıllarda Afrika'nın en hızlı büyüyen ülkelerinden biri olarak yerli ve yabancı sermayeyi çekmek için uygun bir ortam ve çok çeşitli teşvikler sağlamaktadır.

İHRACAT

- Uganda'nın ihracatı 2017 yılında 2,9 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. Kahve, altın, petrol yağları, işlenmiş su ürünleri, şeker, mısır, çay, kuru bakliyat ve kesme çiçek ihraç ettiği başlıca ürünlerdir. Kahve tek başına Uganda ihracatının yaklaşık %20'sini karşılamaktadır.
- Uganda'nın ihracatında Kenya, BAE, Güney Sudan, Demokratik Kongo ve Ruanda gibi çevre ülkeler önemli bir yer tutuyor. İtalya, Belçika, Hollanda ve Almanya gibi Avrupa ülkeleri diğer önemli pazarlardır. Türkiye Uganda'nın ihracatında %0,4'lük payı ile 29. sırada yer almaktadır.

İTHALAT

• Uganda'nın ithalatının yaklaşık 1/5'ini petrol yağları oluşturmaktadır. palm yağı, tıbbi ilaçlar, buğday, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, otomobiller ve demir veya çelikten yassı hadde ürünleri en çok ithal edilen diğer ürünlerdir.

• Uganda'nın ithalat yaptığı en önemli ülkeler Çin ve Hindistan'dır. Daha önceki yıllarda Uganda'nın ithalatında %15 civarında payı olan Hindistan, 2013, 2014 ve 2015 yıllarında Uganda'nın toplam ithalatında %25'in üzerinde paya sahip iken 2016 ve 2017 yıllarında Çin'den sonra ikinci sıraya gerilemiştir. Uganda'nın diğer önemli tedarikçileri BAE, Kenya, Japonya, S.Arabistan, GAC, Endonezya ve Almanya olarak sıralanmaktadır. Uganda'nın ithalatında %0,5'lik bir paya sahip olan Türkiye 24. sırada yer almaktadır.

FAYDALI ADRESLER

T.C. KAMPALA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Büyükelçi: Sayın Fikret Kerem Alp

📍 Prince Charles Drive (Ibis Vale 23), Posta Kutusu: 34718, Kololo

☎ +256 414 500182   @ embassy.kampala@mfa.gov.tr   🌐 www.kampala.be.mfa.gov.tr

UGANDA ULUSAL TİCARET VE SANAYİ ODASI (UNCCI)

Başkan: Sayın Olive Z. Kigongo

📍 Plot 1A, Kiira Road. Mulago Kampala, Uganda

☎ +256 753 503035   @ info@chamberuganda.com   🌐 www.chamberuganda.com

FAYDALI ADRESLER

UGANDA ÖZEL SEKTÖR VAKFI (PSFU)

CEO: Sayın Patrick Bitature

📍 43 Nakasero Road Kampala Box 7683

☎ +256 312 263850 @ psfu@psfuganda.org.ug; rmulongo@psfuganda.org.ug 🌐 www.psfuganda.org

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU (DEİK)

📍 River Plaza, Büyükdere Cad. Bahar Sok. No: 13/9-10 Levent 34394 İstanbul, Turkey

☎ +90 212 339 5070 @ africa@deik.org.tr 🌐 www.deik.org.tr

”

TÜRKİYE-UGANDA TİCARET HEYETİ PROGRAMI

15-19 HAZİRAN 2019